

บทที่ 1

การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม โดยอาศัยกลไกด้านโลจิสติกส์เพื่อจัดการระบบบริการท่องเที่ยวทำให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เป็นอีกแนวทางหนึ่งที่รัฐบาลให้ความสำคัญ เนื่องจากประเทศไทยได้รับรายได้จากการเดินทางท่องเที่ยวของทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติเป็นจำนวนมหาศาลในแต่ละปี การจัดการระบบบริการการท่องเที่ยวที่ให้ความสนใจกับการจัดการไหลเวียนของนักท่องเที่ยว การไหลเวียนของข้อมูลการท่องเที่ยว และการจัดการการไหลเวียนของกระแสเงินไปพร้อมๆกัน ในบทนี้จะกล่าวถึงหลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ของโครงการ นิยามศัพท์เฉพาะ ขอบเขตการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากโครงการ และแนวทางในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

หลักการและเหตุผล

การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมที่ทำให้เกิดธุรกิจที่ผลิตสินค้าและบริการเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว มีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ รัฐบาลจึงมุ่งเน้นผลักดันยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเป็นอันดับแรก “สมุทรสงคราม” เป็นจังหวัดที่ได้ชื่อว่า มีขนาดเล็กที่สุดในประเทศไทย แต่กลับเต็มไปด้วยแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจหลายแห่ง และเป็นที่ยู้งักกันอย่างดี ได้แก่ ตลาดน้ำยามเย็น ดอนหอยหลอด วัดเพชรสมุทรวรวิหาร อุทยาน ร.2 วัดอัมพวันเจติยาราม วัดบางแกน้อย ตลาดน้ำท่าคา วัดจุฬามณี วัดกุฎีรินทร์กุฎีทอง อาสนวิหารฯ วัดศรัทธาธรรม วัดเจริญสุขาราม ชุมชนยี่สาร ค่ายบางกุ้ง วัดบางกะพ้อม บ้านแมวไทย อนุสรณ์สถานแผ่นดิน-จัน วัดประคู้ ป่าชายเลน พิพิธภัณฑ์ตั้งเขียมสะ บ้านพญาขอ และชมหิ้งห้อยยามค่ำคืน ทั้งนี้เนื่องจากจุดเด่นของระยะทางไม่ห่างจากกรุงเทพฯ ทำให้เป็นตัวเลือกในลำดับต้น ๆ สำหรับกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ต้องการไปเที่ยวแบบไปเช้าเย็นกลับ หรือค้างคืนเพียงหนึ่งคืนเพื่อล่องเรือชมหิ้งห้อย และชิมชั้บบรรยากาศยามค่ำคืน (สำนักงานจังหวัดสมุทรสงคราม)

อย่างไรก็ดี สภาวะเศรษฐกิจและวิกฤติการณ์โรค ไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ A(H5N1) ส่งผลให้การท่องเที่ยวของประเทศไทยมีจำนวนนักท่องเที่ยวซึ่งเป็นลูกค้าทั้งชาวต่างชาติและชาวไทยลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะนาย ฮารุฮิโกะ กุโรดะ (Haruhiko Kuroda) ประธานธนาคารเพื่อ

การพัฒนาแห่งเอเชีย (Asian Development Bank - ADB) ว่า วิกฤติไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ A(H5N1) ส่งผลกระทบอย่างหนักต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและการบินในภูมิภาคเอเชีย ในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา ทำให้ประเทศไทย ซึ่งเป็นประเทศหนึ่งของโลกที่มีรายได้หลักจากการท่องเที่ยวลดลง ด้วยเหตุนี้ภาครัฐและภาคเอกชนได้หันมาให้ความสำคัญและส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในประเทศมากยิ่งขึ้น โดยนำเสนอความเป็นวัฒนธรรมไทยและการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ซึ่งในปี 2552 การท่องเที่ยวของประเทศไทยได้เปิดตัวโครงการ “ 12 เดือน 7 ดาว 9 ตะวัน” และ “ตามรอยเสด็จประพาสต้นรัชการที่ 5” ขึ้น (การท่องเที่ยวของประเทศไทย) โดยจังหวัดสมุทรสงครามเป็น 1 ในจังหวัดที่มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเช่นกัน เนื่องจากจังหวัดสมุทรสงครามดำรงและรักษาความเป็นเอกลักษณ์ของชุมชนไทยแต่ดั้งเดิมไว้อย่างชัดเจน อีกทั้งควรได้รับการส่งเสริมจากทั้งภาครัฐและเอกชนให้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของประเทศไทย ตามแนวยุทธศาสตร์ของจังหวัดสมุทรสงครามข้อที่ 2 ระบุ “การพัฒนาให้จังหวัดเป็นศูนย์กลางการพักผ่อนและการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ทางลำคลอง”

นอกจากนี้ ชุมชนในจังหวัดสมุทรสงครามยังเป็นชุมชนที่มีศักยภาพสูง ในปี พ.ศ. 2550 กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เผยแพร่ผลสำรวจดัชนีความมั่นคงของมนุษย์ และพบว่าสมุทรสงครามเป็นจังหวัดที่มีความมั่นคงของมนุษย์สูงที่สุดในประเทศไทย (ดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตหรือความมั่นคงของมนุษย์ ที่มีองค์ประกอบ 7 ข้อด้วยกันได้แก่ 1.สุขภาพ 2.ระดับการศึกษา 3.การทำงาน 4.สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ 5.สภาพครอบครัว ความเป็นอยู่ 6.สภาพความเป็นอยู่ในชุมชน 7.วัฒนธรรม จิตวิญญาณ/ความเชื่อ งานอดิเรก/สันทนาการ) ตัวชี้วัดนี้แสดงให้เห็นถึงศักยภาพในการพัฒนาของชุมชนในจังหวัดสมุทรสงคราม ทั้งนี้จังหวัดสมุทรสงครามมีผู้นำชุมชนที่มีบทบาทเป็นที่ยอมรับนับถือของชุมชนระดับรากหญ้า ยกตัวอย่างเช่น ร้อยโท พิชโรดม อุนสุวรรณ นายกเทศมนตรีตำบลอัมพวาในปีพ.ศ.2547 ซึ่งเป็นผู้นำวิสัยทัศน์ในการพัฒนาท้องถิ่น การสร้างเมืองและชุมชนอัมพวาสู่ความยั่งยืนโดยใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียง นอกจากนี้ ชุมชนในสมุทรสงครามยังเต็มไปด้วยผู้ประสานงานเครือข่าย หรือ อาสาสมัครชนชั้นกลาง ที่มีบทบาทประสาน และเชื่อมโยงเครือข่ายองค์กรสาธารณประโยชน์ หรือ เอ็นจีโอในเชิงประเด็น หรือ เครือข่ายองค์กรชุมชนในท้องถิ่นหรือพื้นที่ ยกตัวอย่างเช่นศูนย์อนุรักษ์ป่าชายเลนคลองโคน หรือ ชมรมการท่องเที่ยวจังหวัดสมุทรสงคราม รวมทั้ง สื่อชุมชนสมุทรสงคราม ศิลปินพื้นบ้าน

ผู้ทรงคุณวุฒิท้องถิ่น และ ปราชญ์ชาวบ้าน ที่ได้รับการยอมรับนับถือจากผู้คนในท้องถิ่นอย่างกว้างขวาง

อย่างไรก็ดี คณะผู้วิจัยตระหนักว่า การให้บริการที่เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดสมุทรสงครามนั้นยังคงมีอยู่จำนวนน้อยและมีจัดตั้งอย่างกระจัดกระจาย ส่งผลให้การประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เช่น บริการขนส่ง การให้บริการข้อมูลจังหวัดสมุทรสงคราม ร้านขายของฝาก ร้านอาหารและกลุ่มสินค้า OTOP ยังไม่สามารถสร้างความเป็นเอกลักษณ์และสร้างชื่อเสียงด้านสินค้าและแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดสมุทรสงครามได้ อีกทั้งยังไม่มีมีการนำกลไกด้านโลจิสติกส์เข้ามาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการท่องเที่ยว ทั้งนี้โลจิสติกส์เป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญที่จะนำมาใช้ในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางการค้า โดยเฉพาะในเรื่องธุรกิจการท่องเที่ยวที่เน้นเรื่องบริการที่มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงสุด โดยคำนึงถึงความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเป็นสำคัญ

ในโลกยุคโลกาภิวัตน์ แนวคิดเรื่องโลจิสติกส์การท่องเที่ยว (Tourism Logistics) มีส่วนสำคัญอย่างมากสำหรับชุมชนที่ต้องพึ่งพาอาศัยการท่องเที่ยวในลักษณะของแหล่งที่มาของรายได้หลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์คมสัน สุริยะ (2551) กล่าวไว้ว่า เรื่องโลจิสติกส์การท่องเที่ยว (Tourism Logistics) คล้ายคลึงกับเรื่องของขนส่งสำหรับการท่องเที่ยว (Tourism and Transport) แต่ครอบคลุมกว้างกว่า โดยโลจิสติกส์การท่องเที่ยวครอบคลุมสามเรื่องคือ การขนส่งนักท่องเที่ยว และวัตถุดิบของ (Physical Flow) การให้และรับข้อมูลข่าวสาร (Information Flow) และการรับจ่ายเงิน (Financial Flow) นอกจากนี้มีงสรพร ขาวสะอาด (2550) ยังกล่าวเพิ่มเติมถึงความสำคัญของโลจิสติกส์การท่องเที่ยวว่า การจัดการโลจิสติกส์ด้านการท่องเที่ยวแตกต่างจากการจัดการโลจิสติกส์ของสินค้า ตรงที่ว่าการจัดการขนส่งคนจากจุดหนึ่งไปยังจุดหนึ่งนั้น เป็นงานที่ละเอียดอ่อนกว่าการส่งสินค้า เนื่องจากนักท่องเที่ยวแต่ละคน กลุ่ม มีเป้าหมายในการท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน ยกตัวอย่างเช่น นักท่องเที่ยวแบบเชิงสันทนาการ (Leisure Tourism) นั้นมีความต้องการที่แตกต่างจาก นักท่องเที่ยวแบบเชิงนันทนาการ (Recreation Tourism) และนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) เป็นต้น เพราะฉะนั้น การจัดการโลจิสติกส์สำหรับการท่องเที่ยวจะมุ่งเน้นในเรื่องความสำคัญของความสะดวกทันเวลา ความสะดวกสบาย และความปลอดภัย ตรงตาม

ความต้องการของแต่ละตลาดหรือกลุ่มนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะเรื่องของการตรงต่อเวลาและทันเวลา ซึ่งเป็นความต้องการของนักท่องเที่ยวทุกประเภท

สำหรับประเทศไทยในปัจจุบัน โลจิสติกส์ยังเป็นเรื่องใหม่สำหรับการจัดการการท่องเที่ยว มิ่งสรรพ์ (2550) กล่าวอ้างว่า ประเทศไทยยังมุ่งเน้นการขายสินค้ามากกว่าการจัดการระบบรองรับ ซึ่งที่จริงแล้วเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สุดของการท่องเที่ยว องค์ประกอบอื่นๆ อย่างเช่น การจัดการของธุรกิจในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและการจัดการของรัฐนั้นก็เป็้องค์ประกอบที่สำคัญยิ่ง ผลการศึกษาที่สภาวิจัยแห่งชาติสนับสนุนสถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่แสดงให้เห็นว่า ในขณะที่ความดึงดูดใจของการท่องเที่ยวและการพัฒนาของเอกชนของประเทศไทยเป็นรองแค่สิงคโปร์ในภูมิภาคนี้ การจัดการระบบรองรับของรัฐของประเทศไทยกลับเป็นรองทั้ง สิงคโปร์ และมาเลเซีย การศึกษานี้ยังพบว่าประเทศในภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง การจัดการของรัฐ เป็นอุปสรรคสำคัญในการพัฒนาการท่องเที่ยว เนื่องจากรัฐบาลส่วนใหญ่จะมุ่งส่งเสริมด้านการตลาดแต่ละเลยการให้ความสำคัญกับระบบรองรับ

คณะผู้วิจัยคำนึงถึงความสำคัญของโลจิสติกส์การท่องเที่ยวที่สมบูรณ์แบบ หรืออีกอย่างคือระบบบริการการท่องเที่ยวที่ให้ความสนใจกับการจัดการการไหลเวียนของนักท่องเที่ยว การไหลเวียนของข้อมูลการท่องเที่ยว และการจัดการการไหลเวียนของกระแสเงินไปพร้อมๆ กัน ทั้งนี้ จากการสำรวจเบื้องต้น คณะผู้วิจัยพบว่า การจัดการข้อมูลการท่องเที่ยวของประเทศไทยที่มีอยู่นั้นอยู่ในระดับที่ดีพอสำหรับนักท่องเที่ยวไทยแต่ยังอยู่ต่ำกว่าระดับมาตรฐานสำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ โดยเฉพาะด้านการให้บริการข้อมูลสาธารณะ อย่างเช่น ข้อมูลการเดินทาง (Map Information) ข้อมูลบริการเวลาของหาย (Lost & Found) ข้อมูลบริการเวลาเจ็บป่วยมีอุบัติเหตุ (Emergency Service) หรือ (Emergency Road Service ข้อมูลบริการเกี่ยวกับการขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT Refund) ข้อมูลบริการพยากรณ์อากาศ (Weather Forecast) ข้อมูลบริการปฏิทินการท่องเที่ยว (Tourism Calendar) ข้อมูลบริการอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา (Money Exchange) หรือข้อมูลเบอร์โทรศัพท์ของสถานที่สำคัญอื่นๆ เช่น call center ของ ททท. เป็นต้น

นอกจากนี้โลจิสติกส์การท่องเที่ยวที่สมบูรณ์แบบยังเป็นการงานรับกระแสการบริหารจัดการโลจิสติกส์ที่ช่วยลดภาวะโลกร้อน (Green Logistics) ที่ทั่วโลกกำลังให้ความสนใจ

ยกตัวอย่างเช่น ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวครบวงจรที่ส่งเสริม และให้ความรู้นักท่องเที่ยวในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมของโลก เช่นการจัดการที่จอดรถสาธารณะ (Satellite Parking) และ รถบริการสาธารณะ (Shuttle Bus) ซึ่งจะช่วยลดปัญหามลภาวะทางอากาศ เป็นต้น

เพื่อการทำงานร่วมกันของชุมชนชาวสมุทรสงครามกับหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากการจัดการโลจิสติกส์การท่องเที่ยวสมบูรณ์แบบต้องอาศัยการทำงานแบบคลัสเตอร์ของชุมชน กับกลุ่มของหน่วยราชการและเอกชนแต่ละหน่วยมาทำงานร่วมกัน ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงคิดว่า โลจิสติกส์การท่องเที่ยวมีความสำคัญต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว ด้วยเหตุนี้ คณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม โดยการศึกษาศักยภาพของชุมชนกับการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยอาศัยกลไกด้านโลจิสติกส์ในจังหวัดสมุทรสงคราม โดยบูรณาการความรู้ในเชิงบริหาร วิทยาศาสตร์ รัฐศาสตร์ และรัฐประศาสนศาสตร์ ร่วมกับประชาชนหรือชุมชนในจังหวัดสมุทรสงครามเพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชน และสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของชุมชนในจังหวัดสมุทรสงคราม

วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. ศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม
2. ศึกษาศักยภาพชุมชนและผู้มีส่วนได้เสีย (Stake holder)ด้านการจัดการ โลจิสติกส์ต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม
3. แนวทางการพัฒนาโดยใช้ระบบโลจิสติกส์ในการ ตั้งศูนย์บริการนักท่องเที่ยวแบบครบวงจร ของจังหวัดสมุทรสงคราม

ข้อจำกัดของการสำรวจการวิจัย

ในการสำรวจวิจัยครั้งนี้ อาจจะพบกับอุปสรรคดังนี้

1. การไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้ตอบแบบสอบถาม

ในการสำรวจวิจัยฯ ครั้งนี้คาดว่าจะได้รับความร่วมมือจากผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นนักท่องเที่ยว หน่วยงานและผู้ประกอบการเป็นส่วนใหญ่ อย่างไรก็ตามผู้ประกอบการบางส่วนอาจจะไม่รู้สึกรับประกันหรือเกรงว่าคำตอบที่ให้ผู้สัมภาษณ์ อาจจะส่งผลกระทบต่อการทำงานหรือการประกอบธุรกิจของตน ทำให้การเก็บข้อมูลอาจจะไม่ได้รับคำตอบที่แท้จริง

2. พื้นที่และระยะทางของผู้ตอบแบบสอบถาม

แม้ว่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างของผู้ประกอบการจะมีการกำหนดไว้โดยจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างเหล่านี้อาจจะกระจัดกระจายอยู่ตามพื้นที่ต่างๆ ในเขตจังหวัดสมุทรสงคราม กิจกรรมเหล่านี้อาจจะมีความสลับซับซ้อน ซึ่งอาจจะเป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการสำรวจวิจัยฯ

3. การจัดเก็บและการรักษาข้อมูลต่างๆ

เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามรู้สึกสบายใจ หรือสะดวกใจในการที่จะให้ข้อมูลกับคณะผู้ศึกษาวิจัยรวมถึงบุคคลต่างๆ ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการจัดหาหรือมอบเอกสาร ข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการสำรวจวิจัยในครั้งนี้กับผู้วิจัย ดังนั้นข้อมูลที่รับและแบบสอบถาม รวมถึงเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยจะได้รับการจัดเก็บรักษาเป็นอย่างดี ทั้งนี้ข้อมูลและเอกสารต่างๆ จะได้รับการปกปิดและเก็บรักษาเป็นความลับ โดยคณะผู้วิจัยจะไม่มีการเปิดเผยรายชื่อผู้หนึ่งผู้ใดต่อสาธารณะชนเป็นการเฉพาะ

นิยามศัพท์เฉพาะ

การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อยู่เป็นการชั่วคราว เป็นการเดินทางด้วยความสมัครใจ เป็นการเดินทางด้วยวัตถุประสงค์ใดๆ ก็ตาม ที่มีค่าใช้จ่ายเพื่อประกอบอาชีพหรือการทำงานหารายได้มาซึ่งแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม

นักท่องเที่ยว หมายถึง นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางจากถิ่นที่อยู่อาศัยถาวรหรือไม่ก็ตามมายังบริเวณแหล่งท่องเที่ยวภายในจังหวัดสมุทรสงคราม เพื่อความสราชมรม เพื่อประกอบการกิจอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อทำธุรกิจบางอย่าง

แหล่งท่องเที่ยว หมายถึง สิ่งดึงดูดใจที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม ซึ่งรวมถึงสถานที่ที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ และสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว กิจกรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมที่สะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่น ที่มีลักษณะเด่น

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว หมายถึง การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ เพื่อให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจังหวัดสมุทรสงครามมีความเจริญก้าวหน้า และมีประสิทธิภาพในการรองรับนักท่องเที่ยว รวมถึงการดำเนินการเพื่อให้ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวในระดับที่เหมาะสม

ศักยภาพของชุมชน หมายถึง พลังความสามารถของประชาชนในพื้นที่ที่อยู่ในจังหวัดสมุทรสงคราม ในการวางแผนและการจัดการการท่องเที่ยวในจังหวัด ในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้ 1) ด้านการเคลื่อนที่ทางกายภาพ (Physical Flow) 2) ด้านการเคลื่อนที่ของข้อมูลข่าวสาร (Information Flow) 3) ด้านการเคลื่อนที่ด้านการเงิน (Financial Flow) 4) ด้านกฎหมาย/กฎระเบียบ (Law/regulation)

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stake holder) หมายถึง ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม เช่น ผู้ประกอบการการท่องเที่ยว (ทัวร์) ผู้ให้บริการนักท่องเที่ยว (ไกด์) บริษัทให้บริการขนส่ง ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก ที่พัก หน่วยงานราชการ เป็นต้น

โลจิสติกส์ (Logistic) หมายถึง เป็นระบบการจัดการการส่งสินค้า ข้อมูล และทรัพยากร อย่างอื่นจากจุดต้นทางไปยังจุดบริโภคตามความต้องการของลูกค้า โลจิสติกส์เกี่ยวข้องกับการผสมผสานของ ข้อมูล การขนส่ง การบริหารวัสดุคงคลัง การจัดการวัตถุดิบ การบรรจุหีบห่อ โลจิสติกส์เป็นช่องทางหนึ่งของห่วงโซ่อุปทานที่เพิ่มมูลค่าของการใช้ประโยชน์ของเวลาและสถานที่

การเคลื่อนที่ทางกายภาพ (Physical Flow) หมายถึง การเดินทางของนักท่องเที่ยว การลำเลียงสัมภาระของนักท่องเที่ยว และความสะดวกสบายในการเดินทาง

การเคลื่อนที่ของข้อมูลข่าวสาร (Information Flow) หมายถึง การให้ข้อมูลข่าวสารแก่นักท่องเที่ยว ป้ายบอกทาง ป้ายแนะนำสถานที่ คำแนะนำเรื่องข้อควรปฏิบัติในสถานที่และคำเตือนให้ระวังภัย

การเคลื่อนที่ด้านการเงิน (Financial Flow) หมายถึง การอำนวยความสะดวกเรื่องการจ่ายชำระค่าสินค้าหรือบริการท่องเที่ยว และการซื้อตั๋วเดินทางต่างๆ

ด้านกฎหมาย/กฎระเบียบ (Law/regulation) หมายถึง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการอนุญาตเปิดสถานบริการ

สิ่งที่มีให้บริการ (Avalilability) หมายถึง ประเภทของยานพาหนะที่มีให้บริการ เส้นทางที่เปิดให้บริการ ระดับชั้นของคุณภาพของบริการที่มีให้บริการ เช่น ชั้นหนึ่ง ชั้นสอง รวมทั้งบริการเสริม เช่น ลิฟท์ สำหรับผู้พิการหรือผู้มีสัมภาระหนัก ผู้เก็บสัมภาระ (ล็อกเกอร์)และเครื่องมือสื่อสารในกรณีฉุกเฉิน เป็นต้น

การเข้าถึง (Accessability) หมายถึง ความสามารถของผู้คนที่จะสามารถใช้บริการได้ การอำนวยความสะดวกให้ผู้คนมาใช้บริการได้ เช่น เวลาและสถานที่จำหน่ายตั๋ว ที่ตั้งของสถานีรถไฟ ที่ตั้งของป้ายรถเมล์ เป็นต้น

ข้อมูลข่าวสาร (Information) หมายถึง การให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องแม่นยำและรวดเร็ว เพื่อให้ผู้โดยสารไม่เกิดความสับสนในการเดินทางและสามารถวางแผนล่วงหน้าได้ รวมถึง

สถานที่ที่ให้ข้อมูลข่าวสารนั้นต้องอำนวยความสะดวกให้ผู้โดยสารสามารถติดต่อข่าวสารได้โดยง่าย ไม่ติดประกาศไว้ในที่ลึกลับเกินไป

เวลา (Time) หมายถึง การจัดการเวลาในการเดินทางหรือการให้บริการที่เหมาะสม ไม่ทิ้งช่วงนานเกินไปจนทำให้ผู้โดยสารรอนานมากเกินไปหรือบ่นเกินไปจนไม่มีผู้โดยสาร ความรวดเร็วในการเดินทาง รวมทั้งความสามารถในการรักษาเวลา ความตรงต่อเวลา

การเอาใจใส่นักท่องเที่ยว (Customer care) หมายถึง ความคำนึงถึงสวัสดิภาพของผู้โดยสาร เช่น ความสะอาดและถูกสุขลักษณะของที่นั่ง ห้องน้ำ พื้นและที่เก็บสัมภาระ การบริการอาหารและเครื่องดื่มบนยานพาหนะ การมีสถานที่แยกกันต่างหากระหว่างผู้สูบบุหรี่และไม่สูบบุหรี่ และการมีเจ้าหน้าที่ตรวจตราความสงบเรียบร้อยและรับเรื่องราวร้องทุกข์บนยานพาหนะ รวมทั้งการให้ส่วนลดสำหรับผู้เดินทางเป็นประจำ

ความสะดวกสบาย (Comfort) หมายถึง ความเอาใจใส่ในการจัดให้บริการอันสะดวกสบายแก่ผู้โดยสาร ทั้งด้านกายภาพ เช่น เบาะนั่ง ช่องว่างสำหรับการเหยียดเท้า การออกแบบห้องโดยสารให้เหมาะสมสำหรับสรีระของมนุษย์ การปรับอุณหภูมิและความชื้นในห้องโดยสารให้พอเหมาะ และความเงียบสงบในการเดินทาง

ความปลอดภัย (Safety) หมายถึง การปราศจากอุบัติเหตุในการเล่นไปของยานพาหนะ รวมถึงไม่มีอุบัติเหตุในห้องโดยสาร ไม่มีการร่วงหล่นของสิ่งของสัมภาระมาโดนผู้โดยสาร การเตรียมอุปกรณ์ป้องกันอัคคีภัยในห้องโดยสาร และการมีอุปกรณ์ปฐมพยาบาลในกรณีฉุกเฉิน

ความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Environmental Friendliness) หมายถึง การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก เช่น คาร์บอนไดออกไซด์ และคาร์บอนมอนนอกไซด์ การไม่มีก๊าซคลอรีน อันจะทำให้ลายโอโซนในชั้นบรรยากาศ การไม่ปล่อยขยะและของเสียออกไปจากยานพาหนะโดยไม่ผ่านการบำบัด การใช้พลังงานทดแทน รวมทั้งการไม่ก่อให้เกิดเสียงดังรบกวนผู้คนที่อาศัยอยู่ระหว่างเส้นทางที่ยานพาหนะแล่นผ่าน

แม่เหล็กดึงดูดนักท่องเที่ยว หมายถึง สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ งานเทศกาล หรือสิ่งสำคัญที่นักท่องเที่ยวต้องไม่พลาดที่จะมาเยี่ยมชม ซึ่งสิ่งเหล่านั้นทำหน้าที่เป็นแม่เหล็กดึงดูดให้

นักท่องเที่ยวมาเยือนเมืองท่องเที่ยวที่นั่น หากปราศจากแม่เหล็กดึงดูดก็อาจจะไม่มีนักท่องเที่ยวมาเยือนมากนัก แม่เหล็กนี้ทำหน้าที่ก่อให้เกิดการเคลื่อนที่ของสรรพสิ่งเข้ามายังแหล่งท่องเที่ยวไม่ว่าจะเป็นนักท่องเที่ยวหรือกิจกรรมต่างๆที่เข้ามาเพื่อบริการนักท่องเที่ยว

ถนนคนเดิน หมายถึง ย่านหรือถนนที่ปิดการจราจรไม่ให้มียานพาหนะผ่านสัญจร เพื่ออำนวยความสะดวกให้คนเดินเท้าได้ท่องเที่ยวรอบบริเวณสำคัญของเมืองและซื้อสินค้า

จุดทำเงิน หมายถึง สถานที่ บริการหรือย่านที่จัดไว้สำหรับการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว ด้วยการคาดการณ์แล้วว่านักท่องเที่ยวจะมีอารมณ์อย่างไรเมื่อมาถึงจุดนั้น เช่น ต้นเดิน เมื่อยล้า หิว กระหาย หรือต้องการรีบแสวงหาสิ่งของเพื่อไปเป็นของฝากก่อนที่จะจากเมืองนั้นไป

การสร้างความปลอดภัยระหว่างการเดินทาง หมายถึง การทำให้การท่องเที่ยวไม่ได้เป็นเพียงแต่การเดินทางจากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่งเท่านั้น หากแต่ยังเป็นการสร้างความเพลิดเพลินใจ เช่น การจัดเส้นทางผ่านสถานที่อันสวยงาม การจัดกิจกรรมบนยานพาหนะ การเสิร์ฟอาหารชั้นเลิศบนยานพาหนะ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จำนวน 11 ตำบล อำเภออัมพวา จำนวน 12 ตำบล อำเภอบางคนที จำนวน 13 ตำบล โดยครอบคลุมแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญทั้งจังหวัดสมุทรสงคราม

2. ขอบเขตเชิงเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาในเรื่องการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงครามโดยใช้กลไกของโลจิสติกส์เข้ามาช่วยในการพัฒนาความพร้อมของชุมชน อีกทั้งในแง่ความร่วมมือของประชาชนหรือชุมชนที่อาศัยเพื่อทำการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดสมุทรสงคราม และยังต้องมีการศึกษาในเรื่องกฎหมายและกฎระเบียบของพื้นที่นั้นๆถึงความเป็นไปได้ในการพัฒนาทุกรูปแบบ

3. ขอบเขตด้านเวลา

ระยะเวลาในการวิจัยครั้งนี้ระหว่าง เดือนพฤศจิกายน 2552 ถึง ตุลาคม 2553

ผลการวิจัยที่คาดว่าจะได้รับ

1.ประโยชน์แก่ชุมชน

- สร้างนักปราชญ์ชาวบ้านเพื่อนำเสนอข้อมูลการท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- การทำงานร่วมกับนักวิชาการโดยการร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อจัดตั้งศูนย์

ให้บริการท่องเที่ยวแบบครบวงจร

- การสร้างงานสร้างรายได้ของชุมชนในแหล่งท่องเที่ยวจากการที่มีศูนย์ให้บริการ

ท่องเที่ยวแบบครบวงจร

2.ประโยชน์แก่นักท่องเที่ยว

- เกิดความความสะดวกในการท่องเที่ยวในสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัด

สมุทรสงคราม

- ได้รับทราบข้อมูลในการท่องเที่ยวของจังหวัดสมุทรสงครามอย่างละเอียดและ

ครบถ้วน

3.ประโยชน์แก่วงการวิชาการ

- มีงานวิจัยที่สนับสนุนการท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงครามเพื่อเป็นต้นแบบ

และอ้างอิงในการทำงานวิจัยอื่นได้

แนวทางในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ผลงานวิจัยสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวให้เกิดความ

สอดคล้องกัน และนำไปสู่การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจังหวัดสมุทรสงคราม

2. เพื่อสนับสนุนการสร้างองค์ความรู้และใช้เป็นฐานข้อมูลตัดสินใจด้าน

ยุทธศาสตร์โลจิสติกส์กับการท่องเที่ยวให้กับหน่วยงานของจังหวัด

3. เพื่อเป็นการสร้างการเรียนรู้สำหรับผู้วิจัยและผู้เกี่ยวข้องในท้องถิ่นในการพัฒนา

ตนเองและจัดการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรของท้องถิ่นสำหรับการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน